

hogy a Németországba irányuló tőkeimport 1—2 éven túl is a mai keretek közt fenntartható lesz, már pedig az eddigi jövételi fizetéseket jórészt ez a tőkeimport tette lehetővé. Azonban a másik oldalon is érlelődni kezd a jövétellel szemben való egészségesebb felfogás. A Times vetette fel az eszmét, hogy az eddigi felfelé nem limitált jövételt most már ideje volna összezszerűleg meghatározni és annak fizetését, illetve törlesztését kizárólag a német kormány feladatává tenni. Ezzel egyrészt beteljesülne a németek régi kívánsága, hogy az őket terhelő kötelezettségek nagyságával végre tisztában legyenek, másrészt azonban megszűnik az a lehetetlen állapot, miszerint a jövételi összegek előteremtése és azok transzferálása két külön problémát képez. Egészeben véve, Parker Gilbert akcióját, mint az első lépést tekinthetjük, mely a reparációs probléma végleges elintézéséhez vezet.

Dr. Sz. F.

Szociális éra a törvényhozásban. Néhány héttel ezelőtt a „Berliner Tageblatt” hosszabb cikket közölt Budapestről, Európa koldusszegény metropolisáról, és még a magyar olvasó számára is megdöbbentő adatokkal illusztrálta azt a divergenciát, amely egyrészt a kiegyensúlyozott államháztartás, a szanált valuta és a konszolidált közállapotok közt és másrészt az elszegényedett polgárság és magángazdaság közt fennáll. Az évek óta hangoztatott jelszó a magángazdaság szanálásáról vajmi keveset vesztett aktualitásából, és ha a helyzet az elmúlt esztendő során javult is, úgy az majdnem kizárólag gazdasági okoknak köszönhető, a törvényhozás alig vette ki részét benne. Annál inkább örömmel üdvözöljük, hogy a legutóbbi időben némi változás tapasztalható az ezen súlyos problémákkal szemben való beállítódás tekintetében. A kormányzás szellemében és a törvényhozásban, úgy látszik; nagyobb megértéssel kezdenek foglalkozni népesedéspolitikai, közegészségügyi kérdésekkel, az egyikével, munkaügyi kérdésekkel, a köztisztviselők fizetésjavításával és sok más idevágó problémával. Nehéz, hosszú és fáradtságos munka, és nem jelentéktelen áldozatkészség kell ahhoz, amíg a politikai előrelátás által megkívánt módon kezelhető eredményeket sikerül majd ezen a téren elérni, úgy látszik azonban, hogy ennek a nehéz munkának a megkezdéséhez a jelen pillanat mindenképen alkalmas. Alkalmas egyrészt azért, mert a nyugodt politikai atmoszféra lehetővé teszi ezeknek a pártpolitikamentes kérdéseknek lehető leghiggadtabb tárgyalását, és alkalmas másrészt azért, mert az állami pénzügyek mai állapota ezt megengedi. Kétségtelen, hogy a szociálpolitika pénzbe kerül, azonban az sem kétséges, hogy a mutatkozó költségvetési feleslegeknek szociálpolitikai célokra való fordítása guvernementális értelemben jobb és értékesebb beruházás, mint számos improduktív építkezés, avagy a szövetkezeti eszmének helytelenül értelmezett állami támogatása.

Dr. Sz. F.

Az illetményrendezés. A pénzügyminiszter az egységes párt egyik legutóbbi értekezletén bejelentette a köztisztviselők illetményeinek rövidesen megvalósítandó rendezését. Az alsó fizetési osztályok 15%, a felsők 10% emelésben fognak részesülni, és ez a reform — a nyugdíjilletmények felemelését is beleszámítva — mintegy 40 millió pengővel fogja a költségvetést megterhelni. Érdekes, hogy ez az illetményrendezés időbelileg majdnem teljesen egybeesik a német birodalmi illetményrendezéssel. Ott ugyan már hónapok óta van a kérdés a legakutabb stádiumban, és az is bizonyos, hogy nálunk ennek dacára sokkal előbb fognak a felemelt illetmények folyósíttatni, mint Németországban, annál

is inkább, mert hiszen a jóvátételi megbízott többek közt ezt a javaslatot is kritika tárgyává tette. Németországban azonban még az is súlyosbítja a helyzetet, hogy az állami bevételek jelenleg egy rég el nem ért kulminációponton állnak, és minden oldalról jogosan tartanak attól, hogy a konjunktura várható megtorpanása és főleg a munkajövedelmek bekövetkezendő erős megcsappanása esetén a bevételek lényegesen a maiak alá fognak süllyedni. Nagy kérdés tehát, hogy a büdzsé kedvező helyzetétől teremtett optimizmussal szabad-e az illetményrendezésbe belefogni. Ennek dacára és a reparációs megbízott kritikája ellenére, Németországban is meg fog rövidesen valósulni az illetményreform. Nem szabad egy percig sem kételkednünk abban, hogy annak megvalósítása Magyarországon is nemcsak jogos, hanem helyes is. Két felbecsülhetlen fontosságát ismerjük az illetményemelésnek. Azt, hogy biztos, korrupciómentes kormányzás és közigazgatás csak jól fizetett tisztviselői karral érhető el. És azt, hogy a köztisztviselők helyzetének javításával a középosztály egy jelentős részét segítjük hozzá mai alacsony életstandardjának emeléséhez, aminek viszont ugy kulturális, mint gazdasági vonatkozásban felbecsülhetetlen fontossága van.

Akkor azonban, amidőn az állam és vele az adófizetők összessége ezt a jelentős áldozatot meghozza, méltán vehető fel a kérdés, hogy nem lehetne-e az állami adminisztráció egyszerűsítésével dologi megtakarításokat elérni, a hatósági eljárás meggyorsítani, talán kommercializálni, és végül a közalkalmazottak munkáját teljesebben és racionálisabban kihasználni?

Dr. Sz. F.

A német és a magyar konjunktura. A legérzékenyebb reakciót a reparációk körüli konfliktus a német tőzsdében váltotta ki. Az általa előidézett árfolyamrombolás méltóan sorozható az idei májusban lezajlott fekete napok mellé, úgyhogy ma már nem egy jelentős német iparvállalat részvénye névérték alatt kapható. Ezen a ponton bizonyos mértékig mi is szenvedő társai vagyunk a németeknek. Annak dacára, hogy józan felfogás szerint a mi külön konjunkturánk nem hozható összefüggésbe a német eseményekkel, minden igyekezetünk eddig hiábavalónak bizonyult a budapesti tőzsdének a német viszonyoktól való függetlenítésére. Ennek talán leginkább tőzsdetechnikai okai vannak, és pedig a mi tagadhatatlanul igen jelentős kapcsolatunk a bécsi tőzsdével. Hogy Bécs közvetlenül a német események hatása alatt áll, az kétségtelen, és így egyelőre az a helyzet, hogy a bécsi tőzsdén jegyzett magyar papirokra — és azok tagadhatatlanul a pesti tőzsde vezető értékei — a bécsi tőzsde kedvezőlen hangulata szintén kiterjed. Ahhoz, hogy a mai helyzetben tőzsdénket ez alól a hatás alól emancipáljuk, nem rendelkezünk elegendő tőkével. Ahhoz ugyanis az kellene, hogy a Bécsből származó árukinálatot előbb felvegyük, ill. megszüntessük. Így azonban részvényeink lassankint elérkeztek arra az árfolyamnívóra, amely egyes értékpapiroknál már alatta marad a jövedelmezőség által indokolt árfolyamnak és semmiképen sem felel meg az ipar és a bankok által élvezett és az eddigi jelek szerint még néhány évre biztosított konjunkturális helyzetnek. Azt ugyanis teljes biztonsággal állíthatjuk, hogy ha tőzsdetechnikailag van is összefüggés Berlin és Budapest közt, maga a német konjunktura a mi gazdasági helyzetünket nem befolyásolja. Azok a veszedelmek, amelyek a német konjunkturát fenyegetik, speciális német bajok (reparáció, a munkapiac hirtelen változása stb.), amelyek mi ránk nem vonatkoznak. Az egyetlen ve-